6,000.000 K s vedl. záv. 600.000 K, druhý dlužník vymazal 6,000.000 K (bez vedl. záv.). Nato oba uzavřeli novou výpůjčku 6,000.000 K s vedl. záv. 1,200.000 K v předpokladu, že byly splněny podmínky pro celou novou výpůjčku, lze přiznati konv. úlevy prvému dlužníku pro 6,000.000 K s vedl. záv. 600.000 K, druhému dlužníku pro 6,000.000 K s vedl. záv. 1,200.000 K. Prvý tedy utrpí újmu 6.000 K, které musí zaplatit na popl. ze vkladu rozdílu jistoty jen proto, že se zcela obvyklým a řádným způsobem postaral o výmaz příslušné části jistoty za vedlejší závazky spolu se zaplacenou částí dluhu.

Právě tak by dosáhl druhý dlužník osvobození celé kauce, i když by podmínky úlev byly splněny jen u nepatrné části konversní výpůjčky na rozdíl od prvého dlužníka, který s péčí řádného hospodáře se postaral o výmaz jistoty třeba několikanásobně převyšující zbytek jeho dluhu. Zde je nesrovnalost ještě nápadnější, jak je patrno z tohoto příkladu:

Dluh 12,000.000 K s vedl. záv. 1,200.000 K, nová výpůjčka 12 milionů K s vedl. záv. 1,200.000 K, ale podnmíky konversních úlev splněny jen u částky 50.000 K. Úlevy tedy platí pro konversi dluhu 50.000 K s vedl. závazky.

Tu už je snad jasné, že při konversi části 50.000 K (anebo ještě menší) nelze požadovati úlevy pro celou jistotu 1,200.000 K, která slouží k zajištění vedl. závazků u dluhu 12,000.000 (jak starého tak nového). Zde snad nebude pochyby o tom, že i pro jistotu za vedlejší závazky náleží konversní úlevy jen poměrně.

Podstata tohoto příkladu není však nijak rozdílná od příkladu dříve uvedeného, kde část (třeba větší) starého dluhu byla již (byť jen o den dříve) vymazána. Tento časový rozdíl nemůže zajisté odůvodňovati zcela jiné posuzování poplatného nebo osvobozeného základu. A tak by tomu bylo, když by dlužník docílil úlev pro celou jistotu v pozem. knize váznoucí, ač větší část dluhu byla již vymazána, ale naproti tomu docílil by úlev jen pro část jistoty, když by z nové výpůjčky použil ke konversi dluhu jen část. Pro takové rozlišování není důvodu.

Z této úvahy lze dospěti jen k potvrzení názoru uvedeného v č. 6 tohoto časopisu, platného důsledně pro každý případ stejně. Opačným postupem by mohl být v určitých případech docela zmařen vlastní účel zákona umožniti a přispěti dlužníku ke snížení břemen, když by bylo možno docíliti úlevy pro celou jistotu (na př. 1,200.000 K) i tehdy, byla-li nová výpůjčka z větší části uzavřena za tíživějších podmínek a jen menší část za podmínek konversního zákona. Jistota za vedlejší závazky by se tu u neosvobozené a osvobozené části navzájem přesunovala.

§ 9 prov. nař. č. 50/1907 tedy při srovnávání jistot předpokládá stejný dluh. Konvertuje-li se část dluhu, nutno porovnávati i příslušné části jistot. Boura.

Autoři článků v tomto čísle:

Komisař finanční prokuratury v Praze Dr. Vladimír Hrdlička, advokát v Praze Dr. Karel Knap, vrch. rada u Nejv. soudu v Brně Dr. František Poláček, koncipista finanční prokuratury v Praze Dr. Jaroslav Málek, sekretář Nejv. soudu v Brně Dr. František Bauer, vrch. rada u Nejv. soudu v Brně Dr. Josef Frydrych, univ. docent a odb. rada v min. vnitra Dr. Jaroslav Pošvář, vrch. kom. min. fin. Dr. Josef Boura, referent revisního odboru min. fin. Martin Bing.